

ער"ד ערן חרמוני
עמק חרוד 8 מודיעין

נייד 052-3691782; מייל eranhermoni@hotmail.com

29.11.2016

לכבוד

ח"כ איתן כבל

יו"ר ועדת הכלכלה

נכבדי,

הנדון: דיון דחוף בוועדת הכלכלה בסוגיית הסדרת מעמדם של הקסים ותיקון החלטת הממשלה בנושא – ובטרם אישור תקציב המדינה

הריני מתכבד לפנות אליך בשמה של המועצה הרוחנית "זרע אהרון כהנת" של יהדות אתיופיה ע"ר, כדלקמן:

1. במדינת ישראל חיים כ-140,000 יהודים יוצאי אתיופיה.
2. מזה דורות על גבי דורות הקסים (כהני הדת) היוו את הסמכות הרוחנית והדתית של יהדות אתיופיה.
3. קשה להמעיט בחשיבות פעילותם של הקסים המשמשים כרועים הרוחניים של היהודים יוצאי אתיופיה בישראל.
4. **מעבר לעובדה** כי הקסים משמרים תרבות רוחנית של אחת הקהילות היהודיות העתיקות ביותר וישנו ערך תרבותי ורוחני ייחודי בכך, **ומעבר לעובדה** שהודות לקסים ומנהיגותם יהדות אתיופיה "ביתא ישראל" הצליחה לשרוד ולשמור על זהותה בגולה וחרף היותה מבודדת שנים ארוכות, **אזי יש לקסים תפקידים משמעותיים רבים הנוגעים לחיי היום יום של הקהילה**, ובכלל זה: **ליווי בבר מצווה, ליווי נפטרים, שחיטה והכשרת בשר, עריכת תפילות, דיון וקבלת החלטות רוחניות מנחות, בירור והשכנת שלום בסכסוכים, ועוד.**
5. לעניין זה יובהר וידגש כי באירועים של יוצאי אתיופיה בישראל (חתונות, בר מצוות, שבעה וכו') - **לא ניתן לקיימם ללא שחיטת הבשר ומתן הכשר על ידי הקסים.**

ע"ד ערן חרמוני

עמק חרוד 8 מודיעין

נייד 052-3691782; מייל eranhermoni@hotmail.com

6. ברבות השנים ובשעה טובה ומוצלחת חלה עליה במספרם של יוצאי אתיופיה בישראל – אך במקביל חלה ירידה משמעותית ההולכת ונמשכת במספרם של התקנים המיועדים לקסים.
7. למען הסדר הטוב אציין כדלקמן:
- א. בשנת 92 ולאחר מאבק עיקש, הוחלט על ידי הממשלה ליתן כ- 71 תקנים לקסים דרך משרד ראש הממשלה (חלק מהתקנים אוישו על ידי רבנים יוצאי אתיופיה). אולם אליה וקוף בה, התקנים ניתנו באופן "פרסונאלי" ועל כן ברבות השנים הלכו ופחתו מספר התקנים שאוישו על ידי קסים.
- ב. כתוצאה מכך נוצר פער משמעותי בין צרכי הקהילה לבין מספר התקנים שניתנו לקסים המעניקים שירותים לקהילה.
- ג. בהתאם, בשנת 2010 ניתנה החלטת ממשלה אשר העניקה כ- 6.5 תקנים חדשים ל-13 קסים, תקנים במעמד של רבני שכונות; למען הגילוי הנאות יצוין כי החלטת הממשלה קבעה כי מדובר בתוספת אחרונה, אולם לצערנו מדובר בהחלטה מוטעית המייצרת עיוות נוראי – עיוות הולך וגדל – הגורם למצוקה רבתי של בני הקהילה בכלל, והקסים בפרט. לצערי הרב, החלטת הממשלה הני"ל היוותה – כנהוג לעתים במחזורתינו – פלסטר אשר איננו צופה פני עתיד ונועד להוות "תרופת הרגעה" זמנית, והנה כי כן הבעיה המשיכה והתרחבה – ואנו נדרשים כיום לנהוג באחריות וליתן לפתרון מערכתי וארוך טווח הלוקח בחשבון את העתיד.
8. כיום, נכון למועד כתיבת מכתב זה, ישנם בישראל כ- 57 קסים:
- א. מתוכם כ- 30 קסים אשר הוסמכו באתיופיה נמצאים במעמד של "התקן הפרסונאלי" בהתאם להחלטה משנת 92.
- ב. כ- 13 נוספים נמצאים עם "חצי תקן" (ניתנו 6.5 תקנים בלבד) בהתאם להחלטה משנת 2010, אולם לצערנו בניגוד להחלטה לא ניתן להם שכר בהתאם לתקן של רב שכונה.
- ג. כ- 12 קסים נמצאים ללא תקן בכלל.
- ד. לשם המחשת הפער שנוצר ניתן לראות כי בשנת 92 היו כ- 71 תקנים לקסים בעוד יוצאי אתיופיה בישראל מנו כ- 40 אלף נפש בהערכה גסה, ואילו בשנת 2016 ישנם כ- 36.6 תקנים לקסים, בעוד יוצאי אתיופיה בישראל מונים כ- 140,000 נפש.
9. למותר לציין כאמור כי כתוצאה מהעובדה שברבות השנים הלך וקטן מספר התקנים המאוישים על ידי קסים בעוד הלך וגדל מספרם של בני הקהילה, נוצר פער המקשה על חיי היום יום של הקהילה בכלל ושל הקסים בפרט. כתוצאה מכך:

עו"ד ערן חרמוני

עמק חרוד 8 מודיעין

נייד 052-3691782; מייל eranhermoni@hotmail.com

א. ישנו קושי על בני הקהילה הזקוקים לשירותי הקסים באירועים המתקיימים על ידם, וקשה לתאר את עגמת הנפש שעלולה להיות אצל אדם כלשהו אשר מתקשה לקבל את שירותי הקסים לטובת בר מצווה, חתונה, הלוויה חס וחלילה וכו'.
ב. נוצר עומס בלתי אפשרי על הקסים - הן על מי מהם שיש לו תקן או תקן חלקי, והן על מי מהקסים שעובד למחייתו ונדרש בזמנו הפנוי לכתת רגליו ממקום למקום כדי לאפשר לחיי הקהילה לנוע כסדרם.

10. **בהתאם "לטייס האוטומטי" ימשיך ויתרחב הפער; ימשיך ויקטן מספר הקסים;** תמשיך ותגדל אוכלוסיית היעד; תמשיך ותגבר המצוקה; עד שלבסוף עלול להיווצר **שבר גדול שיעמיד בסכנה רבתי את המורשת הרוחנית והתרבותית של יהדות אתיופיה.**

האם דווקא בישראל יעמידו בסכנה את המשך קיומם של הקסים אשר הובילו את שרידותה של יהדות אתיופיה בתנאים לא תנאים יותר מ-2,000 שנה ???

11. רוצה לומר, תיקון העיוותים והסדרת מעמדים של הקסים בישראל הכרחיים **הן מהטעם הפרקטי והמעשי של מתן השירותים הנדרשים על ידי הקהילה, והן מהטעם המוסרי של המשכיות ושימור המורשת התרבותית והרוחנית הייחודית של יהדות אתיופיה, מורשת עתיקה המהווה נכס צאן ברזל של המורשת הרוחנית של היהדות.**

12. **בשולי הדברים אך לא בשולי העניין אציין כי רק לאחרונה נקבע על ידי בית הדין האזורי לעבודה, כי מזה שנים הקסים (להם ניתנו תקנים) הועסקו באופן פוגעני, הועבר להם שכר חלקי ולא בהתאם לתקן שנקבע ואף נפסקו להם פיצויים כספיים הן בגין השכר שלא ניתן והן פיצויים ללא הוכחת נזק בגין אפליה פסולה על רקע מוצאם על ידי המדינה. ואידך זיל גמור.**

13. לאור האמור לעיל, **נבקש לתקן את העיוות שנוצר ולפעול להסדרת מעמד הקסים ויצירת מציאות המאפשרת לבני הקהילה לצרוך ולקבל את השירותים המינימליים הנדרשים לכל אדם בעת קיום אירועים משפחתיים של שמחה ואבל, כדלקמן:**

- א. להעמיד תקנים מלאים לטובת הקסים שפועלים כיום ללא הכרה ממסדית:
- (1) 6.5 תקנים חדשים לטובת 13 הקסים שניתנו להם חצאי תקנים בלבד.
 - (2) 12 תקנים חדשים לטובת קסים ללא תקנים כלל ועיקר.
 - (3) **סכ"ח 18.5 תקנים חדשים של "רבני שכונות".**

עו"ד ערן חרמוני

עמק חרוד 8 מודיעין

נייד 052-3691782; מייל eranhermoni@hotmail.com

- ב. להקפיד כי בהתאם להחלטה ייתנו לקסים התנאים להם זכאים רבני שכונות.
- ג. לקבל החלטה הצופה פני עתיד, על מנת שלא נעמוד שוב בפני שוקת שבורה בעוד מספר שנים, ולפיה יהיה גידול של 2 תקנים חדשים בשנה. ככל שמספר הקסים שיוכשרו יהיה גדול יותר, ייבחרו מהם 2 בכל שנה במכרז ובהתאם לכללים הנהוגים עפ"י דין.
- ד. נבקש כי ההחלטה הנ"ל תבוא לידי ביטוי במסגרת הבסיס של תקציב המדינה המאושר לשנים 2017-18.

14. **אנו מודים לכבודו על הנכונות להתייחס לסוגיה כבדת משקל זו המדירה שינה מעיני רבים, ומבקשים לקיים דיון דחוף בוועדת הכלכלה ולפעול לתיקון העיוות, הסדרת מעמד הקסים, ומתן הביטוי הדרוש לכך בתקציב המדינה המובא לאישור. בהתאם נודה לכבודו על קביעת דיון דחוף בנושא בוועדת הכלכלה, שבו יתאפשר לקסים המכובדים להציג בפני חברי הוועדה את הנושא באופן יסודי ורציני.**

במכוד רב,

ערן חרמוני עו"ד

העתק:

- קייס סמאי אליאס – יו"ר המועצה הרוחנית "זרע אהרון כהנת" של יהדות אתיופיה בישראל.
גדי יברקן – ראש המכינה הקדם צבאית "בארי" ויו"ר מטה המאבק לשוויון חברתי.